

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΘΕΜΑΤΑ 2013 ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

Επιμέλεια θεμάτων:Γρυπάρης Μιχάλης, Μπέμμη Αγγελική, Μπιτσοπούλου Ειρήνη

Διδαγμένο κείμενο

Άριστοτέλους, Πολιτικά, Γ1, 1-2

Τῷ περὶ πολιτείας ἐπισκοποῦντι, καὶ τίς ἐκάστη καὶ ποία τις, σχεδὸν πρώτη σκέψις περὶ πόλεως ἰδεῖν, τί ποτέ ἐστίν ἡ πόλις. νῦν γὰρ ἀμφισβητοῦσιν, οἱ μὲν φάσκοντες τὴν πόλιν πεπραχέναι τὴν πρᾶξιν, οἱ δ' οὐ τὴν πόλιν ἀλλὰ τὴν ὀλιγαρχίαν ἢ τὸν τύραννον· τοῦ δὲ πολιτικοῦ καὶ τοῦ νομοθέτου πᾶσαν ὀρῶμεν τὴν πραγματείαν οὔσαν περὶ πόλιν, ἢ δὲ πολιτεία τῶν τὴν πόλιν οἰκούντων ἐστὶ τάξις τις. ἐπεὶ δ' ἡ πόλις τῶν συγκειμένων, καθάπερ ἄλλο τι τῶν ὄλων μὲν συνεστώτων δ' ἐκ πολλῶν μορίων, δῆλον ὅτι πρότερον ὁ πολίτης ζητητέος· ἢ γὰρ πόλις πολιτῶν τι πλῆθος ἐστίν. ὥστε τίνα χρὴ καλεῖν πολίτην καὶ τίς ὁ πολίτης ἐστὶ σκεπτέον. καὶ γὰρ ὁ πολίτης ἀμφισβητεῖται πολλάκις· οὐ γὰρ τὸν αὐτὸν ὁμολογοῦσι πάντες εἶναι πολίτην· ἐστὶ γὰρ τις ὃς ἐν δημοκρατίᾳ πολίτης ὢν ἐν ὀλιγαρχίᾳ πολλάκις οὐκ ἐστὶ πολίτης

A . Από το κείμενο που σας δίνεται να μεταφράσετε στο τετράδιό σας το απόσπασμα :
«Τῷ περὶ πολιτείας ... ἐστὶ σκεπτέον»

Μονάδες 10

B. Να γράψετε στο τετράδιό σας τις απαντήσεις των παρακάτω ερωτήσεων :

1) «νῦν γὰρ ἀμφισβητοῦσιν ... ἢ τὸν τύραννον»: Ποιο θέμα θίγει ἐδῶ ὁ Ἀριστοτέλης; Να ἐξετάσετε ἀν τὸ θέμα αὐτὸ ἔχει ἰσχὺ σήμερα.

Μονάδες 15

2) Στὸ μεταφρασμένο κείμενο τῶν *Πολιτικῶν* που ἀκολουθεῖ (Γ11, 1-3) ὁ Ἀριστοτέλης διατυπώνει τὴ γνωστὴ *ἀθροιστικὴ* θεωρία του. Με βάση τὰ στοιχεῖα τοῦ κειμένου να παρουσιάσετε αὐτὴ τὴν θεωρία καὶ να τὴν κρίνετε.

Ἡ ἀπόψη ὅτι τὴν ἐξουσία στὴν πόλιν πρέπει μάλλον να τὴν ἀσκεῖ τὸ πλῆθος παρὰ οἱ «ἀριστοὶ» που εἶναι λίγοι, νομίζω ὅτι μπορεῖ να συζητηθεῖ-με τὸ νόημα ὅτι εἶναι μὴ ἀπόψη που παρουσιάζει, βέβαια, κάποιες δυσκολίες, που περιέχει ὅμως ἴσως καὶ κάποια ἀλήθεια. Για τὸ πλῆθος μπορεῖ κανεὶς να πει τούτο: τὸ κάθε ἐπιμέρους ἄτομο μπορεῖ να μὴ εἶναι τίποτε τὸ ἀξιόλογο, ἐνωμένοι ὅμως ὅλοι μαζί εἶναι ἐνδεχόμενο να εἶναι, ὄχι σαν ἄτομα ἀλλὰ σαν σύνολο, καλύτεροι ἀπὸ ἐκείνους – ὅπως ἀκριβῶς τὰ δειπνα που γίνονται με τὴν συνεισφορά πολλῶν εἶναι καλύτερα ἀπὸ ἐκεῖνα που γίνονται με τὴν

ΑΚΑΔΗΜΟΣ

Γ.Κορδύλη 1 & Οθωρος-Μαρούσι
Τηλ. Κέντρο:210-61.24.000, <http://www.akadimos.gr>

συνεισφορά ενός μόνο ανθρώπου. Πολλοί καθώς είναι, ο καθένας διαθέτει ένα μόριο αρετής και φρόνησης, και έτσι, ενωμένοι οι πολλοί γίνονται, κατά κάποιον τρόπο, ένας άνθρωπος με πολλά πόδια, με πολλά χέρια και πολλές αισθήσεις – και με ανάλογη, βέβαια αρετή και εξυπνάδα. Γι' αυτό και οι πολλοί είναι σε θέση να κρίνουν καλύτερα τα έργα της μουσικής και των ποιητών: ο ένας κρίνει ένα μέρος, ο άλλος ένα άλλο, και όλοι μαζί το σύνολο.

Μονάδες 15

3) Ο Αριστοτέλης στα *Πολιτικά* αναφέρεται επανειλημμένως στη λέξη *πόλις*. Με ποια σημασία απαντά στα *Πολιτικά* η λέξη αυτή και από ποια στοιχεία αποτελείται;

Μονάδες 10

4) Να βρείτε μέσα από το κείμενο μια λέξη ετυμολογικά συγγενή με καθεμία από τις λέξεις που σας δίνονται:

προσθήκη, ναύαρχος, μοίρα, άπληστος, κειμήλιο

Μονάδες 10

Γ. Αδίδακτο κείμενο

Δημοσθένους, *Πρός Λεπτίην*, 57

Καὶ μὴν οὐδ' ἐκεῖν' ὀκνήσω περὶ τῆς ἀξίας αὐτῆς πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν. Ἐγὼ γὰρ οὐ τὸν αὐτὸν τρόπον νομίζω πόλει τὸν ἄξιον ἐξεταστέον εἶναι καὶ ἰδιώτῃ· οὐδὲ γὰρ περὶ τῶν αὐτῶν ἡ σκέψις. Ἴδιά μὲν γὰρ ἕκαστος ἡμῶν σκοπεῖ τὴν ἀξίαν ἑστίν ἐκάστου κηδεστής ἢ τῶν τοιούτων τι γίνεσθαι, ταῦτα δὲ καὶ νόμοις τισὶ καὶ δόξαις διώριστα· κοινῇ δ' ἡ πόλις καὶ ὁ δῆμος, ὅστις ἂν αὐτὸν εὖ ποιῇ καὶ σώζῃ, τοῦτο δ' οὐ γένοι καὶ δόξη κρινόμενον ἴδοι τις ἂν, ἀλλ' ἔργω. Ὅταν μὲν οὖν εὖ πάσχειν δέη, τὸν βουλόμενον εὖ ποιεῖν ἡμᾶς ἐάσομεν, ἐπειδὴν δὲ πάθωμεν, τότε τὴν ἀξίαν τοῦ ποιήσαντος σκεψόμεθα; Οὐκ ἄρ' ὀρθῶς βουλευσόμεθα.

- *κηδεστής* = συγγενής, γαμπρός
- *διορίζομαι* = καθορίζομαι

Γ1. Να γράψετε στο τετράδιό σας τη μετάφραση του παραπάνω κειμένου.

Μονάδες 20

Γ2. Να γράψετε στο τετράδιό σας τον τύπο που ζητείται για καθεμιά από τις παρακάτω

λέξεις:

ἰδιώτη:

κλητική ενικού

ἄξιος:

το ίδιο στον υπερθετικό βαθμό

τισί:

ονομαστική πληθυντικού στο ουδέτερο γένος

ὅστις:

δοτική ενικού

ΑΚΑΔΗΜΟΣ

Γ.Κορδύλη 1 & Οθωρος-Μαρούσι
Τηλ. Κέντρο:210-61.24.000, <http://www.akadimos.gr>

νομίζω:	β' ενικό οριστικής μέλλοντα
κρινόμενον:	β' ενικό ευκτικής αορίστου
πάσχειν:	β' πληθυντικό οριστικής μέλλοντα
βουλόμενον:	β' ενικό οριστικής ενεστώτα και παρατατικού
έάσομεν:	γ' ενικό ευκτικής ενεστώτα

Μονάδες 10

Γ3α. Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω τύπων:
αυτῆς, πόλει, ἴδια, ἡμῶν, κηδεστής, γίγνεσθαι, ταῦτα, γένει.

Μονάδες 4

Γ3β. *κρινόμενον, τοῦ ποιήσαντος.* να αναλυθούν οι μετοχές στις αντίστοιχες δευτερεύουσες.

Μονάδες 3

Γ3γ. «*Ὄταν μὲν οὖν εὖ πάσχειν δέη*»: να αναγνωριστεί πλήρως η δευτερεύουσα και να πλαγιαστεί από το *Δημοσθένης ἔλεγεν.*

Μονάδες 3